

Prekenverkstedet

Den Norske Israelsmisjon

<http://www.israelsmisjonen.no/ressurser/materiell/prekenverksted>

Domssøndag/Kristi Kongedag - 26. nov. 2017

Prekentekest: Matt 25,31-46

Lesetekst I: Jes 57,14-16

Lesetekst II: Åp 20,11-13

Dom og evangelium

Innenfor eller utenfor? Lys eller mørke? På høyre eller venstre side?

Prekentekest på kirkeårets siste søndag gir ikke rom for kompromisser eller mellomløsninger. Heller ikke er det en enkel og grei tekst for dem som enkelt og problemfritt vil løfte fram evangeliet. Her ser det ut til å være dom og gjerninger som gjelder, og det gode budskap om "nåden alene" får ikke mye drahjelp.

For bibellesere som opplever det rimelig at vi dømmes etter våre gjerninger, blir jo ens tanker bekreftet. Men for dem som trenger et annet ord å lene seg mot, kan i første omgang både teksten og kapitlet forøvrig bidra til motløshet.

Hvem er Jesus?

Hvordan kan vi hjelpe folk til en rett forståelse av teksten? Hvordan kan vi unngå loviske og moralistiske misforståelser? Hvordan kan vi forkynne håp på domssøndagen? - Svaret er som alltid ellers: Ved å tale tydelig om Jesus.

Det er Jesus som underviser disiplene i Matt 25, og de har mange ganger hørt ham omtale seg selv som Menneskesønnen. Og når han taler om Menneskesønnen som sitter på sin trone og dømmer folkene, forstår disiplene at dette må høre til oppfyllelsen av det de i synagogegudstjenesten har hørt lest om "en menneskesønn" i Danielsboken (7,13-14). Når Jesus taler om dommen, er Menneskesønnen i Guds sted. Han har den rolle som Gud selv har, han har det siste ord i menneskeslektens historie. Intet hadde provosert fariseerne og de skriftlærde mer enn når Jesus beskrev seg og sin rolle med begreper som var forbeholdt Gud alene. Når Jesus taler om englene som ledsager Menneskesønnen, spiller han nok en gang på et skriftord som i Den hellige skrift handler om Gud selv (Sak 14,5.)

Hvem er de?

Men de avgjørende spørsmål som må besvares, er: hvem er "*disse mine minste*"?, og: hvilke gjerninger er det tale om i domsavsigelsene? Det vil bli både evangelium og håp når vi har besvart disse spørsmålene.

Dom - skille

Det greske ord for å dømme heter *krinein*, og betyr egentlig å «sette skille». Det er det som skjer i dommen: Dommeren setter det avgjørende og endelige skille mellom dem som får gå inn til Guds rike, og dem som vises for evig bort. Dette må ikke forties, men forkynnes med alvorets smerte. Hvem er "disse mine minste søsken" (v 40 og 45)? Har Jesus alle mennesker i tankene? Han ber oss jo elske vår neste som oss selv (Luk 10,25-37), ja, til og med våre fiender (Matt 5,43-48). I Det gamle testamentet finner vi mange profettekster som taler domsord over dem som ikke tar seg av

de fattige og nødlidende. Ingen skal være i tvil om hva Gud kaller oss til når vi møter dem som lider. Og likevel tyder alt på at det ikke er det alminnelige nestekjærlighetsbudet som Jesus viser til når han gir sin domsforklaring til de to gruppene som folkehavet er delt i når den evige dom felles. I Matt 12,49 peker Jesus på disiplene og sier: «Der er min mor og mine brødre». «Det dere gjorde mot en av disse mine minste brødre, gjorde dere mot meg» sier Jesus til den undrende flokken på høyre side av dommersetet. Dommeren gjenkjenner dem som tok i mot ham da han vandret blant dem som en tjener. Han gjenkjenner dem som lyttet til hyrderøsten og som tok i mot også dem som kom i hans navn.

Måten jeg møter en Jesus disippel på, forteller om mitt forhold til Jesus. «Jeg sender dere som sauer blant ulver» sier Jesus til de tolv da han sender dem ut første gang (Matt 10,16). Noen vil ta i mot dem, andre vil vise dem bort, ja også slå dem i hjel. «Den som tar imot dere, tar i mot meg; og den som tar imot meg, tar i mot ham som har sendt meg» føyer Jesus til (Matt 10,40).

Disippel - etterfølger

Nå må vi ikke tro at Jesus her kun tenker på apostlene og deres etterfølgere i gudsrikets historie. Nei, enhver som bekjenner Jesus som frelser og følger ham, er en disippel. Og mange slike disipler har gitt livet for sin herre og mester opp igjennom kirkens historie.

Så vil en kunne innvende at det jo blir disipler på begge sider i Jesu fortelling til dem på høyre side. Når en tar i mot Jesus disipler, så er en vel selv en disippel? Ja det er riktig.

Og da er vi der hvor selve evangeliet springer fram av domsteksten: Det er *Jesus* som kaller disipler og gir dem det liv som bare han kan gi. Det er *Jesus* som møter dem med nåde og håp. De bærer korsets merke fordi de har en *frelser* som gav sitt liv for å sone deres skyld. Og de følger sin *herres* kall til å vitne om ham for dem som ikke kjenner ham. Det de på høyre side får høre, er at Jesus beskriver troens og disippelskapets frukt i det liv de levde. «Uten meg kan dere intet gjøre» sa han til disiplene den siste kvelden de hadde sammen (Joh 15,5). Derfor er det evangeliet som er nøkkel og sentrum også i denne teksten.

Evangeliets skaperkraft

Det er evangeliet om Jesus og hans frelse som skaper disipler som lever et liv som skaper nye disipler. Det er evangeliet som gjør at vi gjenkjenner Jesus i dem som tror på ham og følger ham. Det er evangeliet som gjør at vi tar imot og gjør vel mot Jesu søsken.

De på dommerens venstre side bærer ingen tegn på at Jesus hadde gitt dem et nytt liv. De kan ha gjort sine gode gjerninger, men Jesus så ingen frukter av et disippelforhold til ham. Det forholdet hadde de ikke. Og da venter ingen åpnede dør.

De som ikke har hørt

Hva med dem som aldri har hørt evangeliet, og aldri har fått kallet til å bli en Jesus disippel? Spørsmålet dukker stadig opp, ikke minst i møte med tekster som denne. Spørsmålet er høyst forståelig, og må ikke avvises. Vi må ærlig si at Bibelen ikke gir svar på alle våre spørsmål. Mer enn én gang blir vi stående med undring og uro.

Men noe kan vi si.

For min del prøver jeg å si det omtrent slik:

For det første må vi huske at Bibelen er skrevet for oss som leser den. Og vi som har hørt hva Gud sier i sitt ord, er ansvarlig for hva vi gjør med det vi hører. Hva som skjer med dem som ikke får høre, sier ikke Bibelen noe om. Men to bibelord gir meg trygghet på at også dette er i Guds hender: I 1 Tim 2,4 står det at Gud «vil at alle mennesker skal bli frelst og lære sannheten å kjenne». I Rom 2,11 heter det at «Gud gjør ikke forskjell på folk». Jeg er trygg på at når dagen kommer, da Kongen setter seg på dommersetet, vil ingen protestere og si at dette var en urettferdig dom. Er det noen dom som er rettferdig, så er det denne. Hva Gud vil gjøre med dem som ikke fikk høre, vet jeg ikke.

Men jeg vet hva han har bedt meg å gjøre: Drive misjon! Vi som har møtt Jesus skal gjøre disipler –

blant jødene og blant folkeslagene. Når det oppdraget er fullført, kommer Kongen. Han holder dom og han ønsker velkommen hjem.

Svein Granerud

Medl. DNI's landsstyre. Seniorrådgiver i Normisjon. Styreleder i Menneskeverd og i Frimodig kirke.

Svein.Granerud@normisjon.no